

הלכות תפלה – ג

תפלות אבות תקנום, ואסמינהו רבנן אקרבות

ברכות כו, ב

רבי יוסי ברבי חנינא אמר תפלות אבות תקנום. רבי יהושע בן לוי אמר תפלות כנגד תמידין תקנום ... אברהם תקן תפלת שחרית, שנאמר (וירא יט, כז) וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם, ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר (תהלים קו, ל) ויעמד פינחס ויפלל. יצחק תקן תפלת מנחה, שנאמר (חיי שרה כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ואין שיחה אלא תפלה, שנאמר (תהלים קב, א) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפוך שיחו. יעקב תקן תפלת ערבית, שנאמר (ויצא כח, יא) ויפגע במקום וילן שם, ואין פגיעה אלא תפלה, שנאמר (ירמיה ז, טז) ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי.

שוע"ר סי' א מהדורא בתרא

ט וכשיאמר פרשת הקרבנות, יאמר ביום שהוא זמן הקרבנות, ולא בלילה. אבל אין צריך לומר מעומד כמו הכהן שהיה עובד מעומד, **מאחר שהוא איננו כהן העובד**, אלא שבקריאתו מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב לו הכהן.

שוע"ר סי' מח

א וטוב לומר פרשת הקרבנות מעומד דוגמת הקרבנות שהיה מעומד.

שוע"ר סי' פט

א אנשי כנסת הגדולה תיקנו להתפלל בכל יום שלשה תפלות של י"ח ברכות **שהתפללו האבות**. וקבעו שתיים מהן חובה, שהן שחרית ומנחה, **כנגד ב' תמידין**, שהן חובה בכל יום, ושל ערבית תקנו רשות, כנגד איברים ופדרים, שאם לא נתעכלו מבעוד יום הם קרבים והולכים כל הלילה. אבל עכשיו כבר קבלוהו כל ישראל עליהם לחובה, כמו שיתבאר במקומה.

שוע"ר סי' צ

יח יקבע מקום לתפלתו שלא ישנהו, אם לא לצורך גדול, וכל מי שקובע מקום לתפלתו אלהי אברהם בעזרו, שכן מצינו באברהם שקבע מקום לתפלתו, שנאמר וישכם אברהם בבקר **אל המקום אשר עמד שם כו'.** ואין די במה שיקבע לו בית הכנסת אחד בעיר להתפלל בו, אלא גם בבית הכנסת שקובע בו צריך שיהא לו מקום קבוע. וכל תוך ד' אמות חשוב מקום אחד, שאי אפשר לצמצם. וגם כשמתפלל בביתו יקבע לו מקום שלא יבלבלוהו בני הבית.

כ המתפלל י"ח צריך שלא יהיה דבר חוצץ בינו לבין הקיר, שנאמר ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל. ודבר קבוע כגון ארון ותיבה אינם חוצצין. וכן מטות שלנו העשויים לשכיבה ואין דרך לטלטלן ממקום למקום נקראת דבר קבוע ואינן חוצצות. ואינו חוצץ אלא דבר גדול שגבהו י" טפחים ורחבו ד' טפחים על ד' טפחים, אבל דבר קטן אינו חשוב הפסק בינו לקיר. וכל דבר שהוא צורך התפלה אפילו הוא גדול הרבה אינו חשוב הפסק, כגון השולחן שבבית שמניחין עליו הסידור. ולכן נהגו בבית הכנסת שיש לפני כל אחד שולחן קטן (שקורין שטענדי"ר) שמניחין עליו הסידורים, אף על פי שגבוה י' ורוחב ד'.

שוע"ר סי' צא

ב צריך לאזור אזור בשעת התפלה, אפילו אם יש לו אבנט שאין לבו רואה את הערוה, משום שנאמר הכון לקראת אלהיך ישראל.

ה אין להתפלל בבתי שוקיים של פשתן, אם לא ילבש עליהם אנפלאות (שקורין זאקיי"ן), שגנאי הוא לעמוד בפני הגדולים בבתי שוקיים של פשתן בלבד.

ו דרך החכמים ותלמידיהם שלא יתפללו אלא כשהן עטופים.

שוע"ר סי' צג

ב אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש, שהיא הכנעה מאימת הקב"ה, שנאמר עבדו את ה' ביראה, דהיינו התפלה שהיא לנו במקום עבודה עשו אותה ביראה.

שוע"ר סי' צח

ד התפלה היא במקום קרבן. ולכן צריך ליהרר שתהא דוגמת הקרבן **בכוונה**, ושלא יערב בה מחשבה אחרת, כמו מחשבה שפוסלת בקדשים. ותהא **מעומד**, כמו עבודה. **וקביעות מקום**, כמו הקרבנות שכל

אחד קבוע מקומו לשחיטתו ומתן דמו. **ושלא יחוץ דבר בינו לקיר**, כמו הקרבן שחציה פוסלת בינו לכלי. וראוי שיהיה לו **מלבושים נאים מיוחדים לתפלה**, כמו בגדי כהונה.

שוע"ר סי' קז

א שאם ברי לו שהתפלל כבר וחוזר ומתפלל בתורת נדבה, צריך לחדש איזה דבר בתפלתו, כדי להודיע שהוא נדבה, ולא יהא כמקריב ב' תמידין ועובר משום בל תוסיף, **שתפלת חובה היא במקום עולת התמיד**, ותפלת נדבה היא במקום עולת נדבה.

שוע"ר סי' קח

ח לא תקנו תשלומין אלא לתפלה הסמוכה לה בלבד, כגון אם טעה ולא התפלל שחרית ולא מנחה, מתפלל ערבית שתיים, האחרונה לתשלומי מנחה, שהיא תפלה הסמוכה לערבית, אבל שחרית אין לה תשלומין וכן בשאר תפלות. ומכל מקום אם טעה ולא התפלל שחרית בשבת, מתפלל מנחה שתיים, אע"פ שכבר עבר מוסף. לפי שאין ענין למוסף עם **שחרית ומנחה, שהם במקום התמידים**, ולכן הם נקראות סמוכות זו לזו, אע"פ שהמוסף מפסיק ביניהם, כיון שהוא ענין אחר לגמרי.

שוע"ר סי' קכג

א ונהגו לומר אחר כך יהי רצון שיבנה בית המקדש כו', כי **התפלה במקום העבודה** ולכן אנו מבקשים על המקדש שנוכל לעשות עבודה ממש.

פסקי דינים צמח צדק שמא, ב

עיקר ענין התפלות הוא על ידי תקנת האבות, רק דאסמכינהו אקרבנות, ולרבי יהושע בן לוי, עיקר מה שהתקינו ג' תפלות הוא נגד הקרבנות.